

SAVONLINNAN KAIKUKORTTI –PILOTTIHANKKEEN LOPPURAPORTTI

Hankkeen ajankohta:	01.09.2017 – 31.8.2018
Hankkeen hallinnoija:	Savonlinnan kaupunki/kulttuuritoimi
Kumppanit:	Sosteri / lasten ja nuorten yksikkö, perusterveydenhuollon avopalvelut ja Savonlinnan Seudun Kolomonen ry.
Hanketyöryhmä:	Savonlinnan kaupungin kulttuuritoimi, kulttuurituottaja Elina Kosonen, kulttuurijohtaja Outi Rantasuo, SOSTERI:n kliininen asiantuntija Päivi Laitinen, SOSTERI:n ylihoitaja Ulla Kempainen ja Savonlinnan Seudun Kolomonen ry/KultRinki –hanke projektikoordinaattori Riitta Kärkkäinen.

1. Mikä on Kaikukortti?

Kaikukortti on Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n kehittämä toimintamalli, joka on saanut tukea opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Yhdistys koordinoi ja ohjeistaa Kaikukortti-toimintaa sekä ylläpitää Kulttuuria kaikille -palvelua. <http://www.kulttuuriakaikille.fi>

Kaikukortti on tarkoitettu henkilöille, jotka käyttävät asiakkaana palveluita sellaiselta sosiaali- ja terveysalan toimijalta, joka on mukana Kaikukortti –toiminnassa. Kaikukortin voi saada, jos on niin tiukassa taloudellisessa tilanteessa, ettei voi siitä syystä käyttää kulttuuripalveluja ja on vähintään 16 –vuotias. Olennaista on asiakkaan kokemus, että oma taloudellinen tilanne on tiukka. Kaikukortin saaminen ei edellytä erillisiä todistuksia tuloista.

Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja ja kurssipaikkoja niihin kulttuuripalveluihin, jotka ovat kulttuurikohteena mukana toiminnassa. Maksuttoman pääsylipun voi hankkia myös omille lapsille ja omille lapsenlapsille samaan tilaisuuteen johon on itsekin osallistumassa (ei kurssipaikkoja).

2. Savonlinnan Kaikukortti-hankkeen tavoite

Hankkeen tärkein tavoite oli lisätä kulttuurihyvinvointia Savonlinnan alueella ensisijaisesti lapsiperheiden ja nuorten keskuudessa. Hankkeella lisättiin asukkaiden, pääasiassa lasten ja lapsiperheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Tavoitteena oli edistää kulttuurin saavutettavuutta ja yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia.

Kaikukortti -hankkeella haluttiin tuoda esille kulttuuriharrastusten terveyttä edistävät vaikutukset laajempaan tietoisuuteen ja lisätä asukkaiden, pääasiassa lasten ja lapsiperheiden mahdollisuuksia päästä kulttuurin pariin. Taide ja kulttuuri on osa ihmisen kokonaisvaltaista hyvän elämän kokemusta. Kulttuuriharrastukset lisäävät hyvinvointia ja edistävät terveyttä.

Sosiaali- ja terveysalalle Kaikukortti on uusi ja helppokäyttöinen tapa tarjota asiakkalleen mahdollisuus sosiaaliseen kuntoutukseen. Yhteisön Kaikukortilla Sote –työntekijä voi lähteä asiakkaan kanssa vaikkapa museoon tai teatteriin. Kaikukortti tarjoaa mahdollisuuden henkiseen kasvuun.

Kulttuurikohteille Kaikukortti on mahdollisuus tavoittaa uusia yleisöjä ja madaltaa osallistumisen kynnyksiä.

Vapaaehtoiset kulttuuriluotsit tulevat pyydettyä mukana, kun osallistuminen ja lähteminen kulttuuritapahtumiin on vaikeaa ja tarvitaan osallistumiseen tukea ja seuraa.

3. Savonlinnan Kaikukortin kulttuurikohteet, jakajat ja kulttuuriluotsitoiminta

3.1 Kulttuurikohteet

Kaikukortilla voit hankkia lipun moniin Savonlinnassa oleviin kulttuurikohteisiin, teatteriin, museoihin ja konsertteihin. Savonlinnan Kaikukortti-verkostossa on mukana yhteensä 7 kulttuurikohdetta ja suuri osa niiden tarjonnasta. Kaikukortilla voi hankkia kurssipaikkoja osaan Linnalan opiston kursseista.

Mukana olivat;

Kino Lusto www.savonlinna.fi/asukas/kulttuuri/kulttuuritoimi/kino_lusto

Linnalan opisto www.linnala.fi

Lusto-Suomen Metsämuseo www.lusto.fi

Riihisaari – Saimaan luonto- ja kulttuurikeskus – Savonlinnan maakuntamuseo
www.savonlinna.fi/riihisaari

Savonlinnan Oopperajuhlat www.oopperajuhlat.fi

Savonlinnan Orkesteri www.savonlinnanorkesteri.fi

Savonlinnan Teatteri www.savonlinnanteatteri.fi

Pääsyliput ja kurssipaikat hankitaan Kaikukortilla tai yhteisön Kaikukortilla (kts. 3.2.1 Yhteisön Kaikukortti) kulttuurikohteiden omista myyntikanavista, ei kuitenkaan verkkokaupasta. Kaikukortti-toiminnassa mukana olevat kulttuurikohteet kertoivat omilla verkkosivuillaan, mihin tapahtumiin tai esityksiin Kaikukortti käy. Kulttuuritarjontaa voi myös tiedustella puhelimitse.

Kaikukortilla ja yhteisön Kaikukortilla hankittavia pääsylippuja ja kurssipaikkoja saattaa olla rajattu määrä.

Lippua tai kurssipaikkaa hankittaessa kerrotaan Kaikukortin ja yhteisön Kaikukortin kirjain- ja numerosarja ja korttia pitää varautua näyttämään lippua hankittaessa ja paikan päällä kulttuurikohteessa.

3.2. Kaikukortin jakajat

Kaikukortin jakelukanavat olivat Savonlinnassa SOSTERI:ssa neuvolat, kouluterveydenhuolto, Lasten ja Nuorten yksikkö, Perhepalvelukeskus, Lasten- ja nuorten koti Kuutti ja perhetyö, Aikuispsykiatrian avohoito, Savonlinnan seurakunnan diakonia ja lapsityö ja Savonlinnan kriisikeskus.

3.2.1 Yhteisön Kaikukortti

Kaikukortin jakajilla on käytössään yhteisön Kaikukortteja. Työntekijä voi hankkia yhteisön Kaikukortilla maksuttoman pääsylipun itselleen silloin, kun hän järjestää pienryhmäkäynnin yhdelle tai useammalle asiakkaalle, joilla on Kaikukortti. Lisäksi työntekijä voi hankkia yhteisön Kaikukortilla itselleen ja alle 16-vuotiaalle tiukassa rahatilanteessa oleville asiakkailleen maksuttomat pääsyliput järjestäessään pienryhmäkäynnin tai osallistuessaan kahdestaan asiakkaan kanssa.

3.3. Kulttuuriluotsitoiminta

Kaikukortti –toimintaan oli mahdollisuus tarvittaessa tilata vapaaehtoinen kulttuuriluotsi. Kulttuuriluotsit ovat koulutettuja vapaaehtoisia, jotka tilataan toimintaa paikallisesti koordinoivan tahon kautta. Savonlinnan koordinoiva taho on KultRinki–hanke/Savonlinnan seudun Kolomonen ry. Tarve voi olla esimerkiksi sosiaalinen, fyysinen tai taloudellinen este omassa ympäristössä. Toisinaan kulttuuriluotsi pyydetään mukaan, koska kaivataan seuraa, eikä yksin tule lähdettyä kulttuurin pariin. Myös ensimmäinen vierailu kulttuurikohteessa voi tuntua helpommalta luotsin seurassa.

4. Hankkeen toimenpiteet

4.1 Kortti ja esite

Kaikukortti on henkilökohtainen numeroitu pahvinen kortti, jossa on kortin haltijan nimi. Se on asiakkaalle maksuton. Korttiin kirjoitetaan haltijan nimi ja työntekijä antaa sen asiakkaalle. Kortti on voimassa 12 kk myöntöhetkestä ja käyttökertoja kulttuuripalveluissa ei ole rajattu.

Kaikukortti –esite annetaan asiakkaalle samassa yhteydessä kuin Kaikukortti. Esite kertoo tiivistetysti, mikä kortti on ja miten sitä voi käyttää. Esitteessä kerrotaan Kaikukortin kulttuurikohteet ja jakajat.

Savonlinnan Kaikukortin logo, painotuotteet ja esitteet ovat savonlinnalaisen taiteilijan Ritva-Liisa Virtasen tuotantoa. Esitteitä painettiin 500 kpl, Kaikukortteja 1500 kpl ja Yhteisökortteja 600 kpl.

4.2 Työpajat

Hankkeeseen sisältyi lapsiperheille suunnatut työpajat, niiden tavoitteena oli saada toimintaan mukaan lapset, lapsiperheet ja myös uutta yleisöä. Työpajat olivat yleisesti lapsille ja lapsiperheille suunnattuja tapahtumia, mikä huomioitiin myös tapahtuman tiedottamisessa.

Työpajojen pitopaikoiksi valikoituivat kirjasto ja museot. Nykykirjastossa ja –museossa on paljon asukkaille suunnattua toimintaa. Kulttuuripalveluita tarjoavina paikkoina ne ovat arkielämässä kulttuurihyvinvointia tukevia.

Ensimmäinen työpaja oli nimeltään Iloinen Helmikuun hetkahdus, joka pidettiin 17.2. pääkirjasto Joelissa. Pajassa klovnit temppuivat, lukivat satuja ja opettivat temppuja lapsille ja lapsiperheille. Yhteistyökumppanina oli Punanenänä hanke.

Toinen paja oli nimeltään Lustokas retkipäivä Lustossa lapsiperheille 28. huhtikuuta Lusto – Suomen Metsämuseossa. Tapahtumaan oli järjestetty kuljetus Savonlinnan keskustasta. Työpajassa tehtiin luontokävely lähimetsään ja askarreltiin eläinnaamio. Nuotiotulet eväiden nauttimiseen oli järjestetty osallistujille valmiiksi. Yhteistyökumppanina Lusto – Suomen Metsämuseo.

Toiveretkipaja –Riihisaarella 8. syyskuuta – Riihisaaren Saimaan luonto- ja kulttuurikeskuksessa. Toiveretkipaja liittyi Toiveretki –näyttelyyn. Kirjailija Katri Tapola ja kuvittaja Sanna Pelliccioni vetivät ohjatut pajat, joissa tutustuttiin näyttelyyn ja askarreltiin Toivepaikka –lyhty. Lisäksi paikalla olivat Punanenänä klovnit ja venäläinen nukkepaja. Yhteistyökumppanina olivat Riihisaari – Saimaan luonto- ja kulttuurikeskus – Savonlinnan Maakuntamuseo, Linnalan monikulttuurinen kohtaamispaikka ja Punanenänä –hanke.

Työpaja Joelissa - teatteriesitys lapsille ja lapsiperheille Kulttuurikiskan Täti Tiikerin Nauravat nakit 22. syyskuuta.

4.1. Tiedotus

Savonlinnan kaupungin kulttuuritoimen kotisivulle perustettiin Savonlinnan Kaikukortille sivut jakamaan tietoa Kaikukortista www.savonlinna.fi/kaikukortti.

Tiedotteet 5

Lehtijutut 3

Lehti-ilmoituksia 3

Kokoukset 7

Skype –kokoukset 1

Laajat kokoukset 2

FB päivitykset 4

Lisätietoa Kaikukortista valtakunnallisesti www.kulttuuriakaikille/kaikukortti
 FB Kaikukortti

Kuvia työpajoista ja kulttuurikohteista

5. Hankkeen tulokset

5.1 Tilastot

Kaikukortin jakaminen:

- korttien jakaminen aloitettiin helmikuun alussa ja kortteja jaettiin hankekaudella yhteensä 160
- kortteja on käytetty 198 kertaa. Jotkut kortin saaneista on käyttänyt korttia useita kertoja ja osa ei lainkaan
- kortin saaneiden ikähaitari on 16 – 56 vuotta, suurin osa on syntynyt 80 –luvulla (61hlö)
- kortin saaneista on naisia 76 % ja 96 %:lla äidinkieli on suomi
- suurin osa kortin saaneista on työttömiä tai lomautettuja (18,6%) tai työkyvyttömyyseläkkeellä/pitkäaikaissairaita (18,6%), vastauksissa oli myös paljon kotihoidon tuella ja hoitovapaalla olevia
- kortteja on luovutettu eniten neuvolasta (35%) ja aikuispsykiatrian avohoidosta (28%)

Kaikukortin käyttö kulttuuripalveluissa :

Tilastoinnin tehtävä on pääasiassa tuoda näkyväksi kortin käyttöä tällä hetkellä.

-käyttäjistä 40 % on ollut lapsia/nuoria ja 60 % aikuisia

- Suomen Metsämuseo – Lusto, luku sisältää myös Kino Lustossa käynnit (52%)
- Savonlinnan Oopperajuhlat (17 %)
- Riihisaari – Saimaan luonto- ja kulttuurikeskus (15%)
- Savonlinnan Teatteri (9%)
- Linnalan opisto (7%)

Työpajoihin osallistuminen:

Työpaja Joelissa – Iloinen helmikuun hetkahdus la 17.2.2018, osallistujia 69

Työpaja Lustossa – Lustokas retkipäivä la 28.4.2018, osallistujia 39

Työpaja Riihisaassa – Toivepaikka -työpaja la 1.9.2018, osallistujia 192

Työpaja Joelissa, teatteriesitys lapsille ja lapsiperheille Kulttuurikiska- Täti Tiikerin Nauravat nakit la 22.9.2018, osallistujia 46

5.2 Palautteet

Kaikukortti loi uudenlaista kumppanuutta, yhteistoimintaa ja rakenteita kulttuuri- ja sotealan välille. Kulttuuritoimijoille Kaikukortti on keino madaltaa osallistumista ja saada uutta yleisöä. Sosiaali- ja terveysalalle Kaikukortti on uusi ja helppokäyttöinen keino sosiaaliseen kuntoutukseen ja tarjota mahdollisuus henkiseen kasvuun.

Erään työntekijän palaute:

Pääsääntöisesti kaikki potilaat ovat olleet hyvin tyytyväisiä, iloisia ja innoissaan asiasta, (jopa halanneet kortin saatuaan). Helpottaa sekä mahdollistaa taloudellisesti tiukassa asemassa olevia henkilöitä osallistumaan kulttuuritapahtumiin.

Nämä tyytyväiset henkilöt ovat käyttäneet korttia ahkerasti museoissa, ja ainakin neljän tiedän käyneen oopperassa kesällä.

Kritiikkiä on tullut vain siitä, ettei kortti oikeuta elokuvaan kaupungissa.

Nämä henkilöt, jotka eivät asiasta ole olleet niin innoissaan ovat sosiaalisesti estyneempiä ja heidän on näin ollen myös vaikeampi lähteä tilaisuuksiin, vaikka kannustusta ovat saaneet ja kulttuurikummitoiminnasta olen kertonut.

Korttia ovat kysyneet myös henkilöt, jotka eivät siihen ole oikeutettuja. Eli asiasta ollaan kaupungissa oltu tietoisia.

Hieno, hyvä asia tämä on ollut. Toivottavasti kokeilu jatkuu!

Savonlinnan Kaikukortille luotiin palauteosoite Kaikukortti@savonlinna.fi

6. Hankkeen talous

Savonlinnan Kaikukortti hankkeeseen käytetty työaika vei valmistelu- ja aloitusvaiheessa eniten aikaa. Sopimusten tekeminen ja muu lähtökohtaisesti erilaisten työ – ja toimintakulttuurien yhdistäminen oli aikaa vievää; kaupunki, terveystoimi, yhdistykset ja kulttuurikohteet. Lisäksi työpajat olivat työllistäviä. Hankkeen menot olivat yhteensä 9.120 €.

Kustannuksia on tullut painotuotteiden suunnittelusta ja painattamisesta, pahviset Kaikukortit ja esitteet, työpajojen ohjaus, henkilöstömenot, työhuone/toimitila menot ja tarvikkeet sekä muut sekalaiset menot.

7. Tuleva toiminta

Kaikukortti –hankkeessa mukana olleille jakajille ja kulttuuripalveluiden tuottajille järjestettiin hankkeen päätteeksi palautekokous.

Toiminta on koettu tarpeellisena ja Kaikukortti mallia halutaan Savonlinnassa jatkaa. Sekä jakajat että kaikukorttilaiset ovat olleet innostuneita ja tyytyväisiä Kaikukortteihin. Kortit ovat olleet tärkeitä ja niillä on ollut käyttäjien mukaan iso merkitys arjessa. Pääasiassa kaikki kortin palvelut ovat julkisia tai julkisin varoin tuettuja, mistä syystä on luontevaa, että hankkeessa mukana olleet kulttuurikohteet haluavat jatkaa Kaikukortti -toimintaa.

Kaikukortti toi Savonlinnassa kulttuurihyvinvointia laajempaan tietoisuuteen ja sen voi myös nähdä lisänneen alueen kulttuurihyvinvoinnin profiilia .

Kaikukortti –toiminnan jatkamisen valmistelu aloitetaan loppuvuodesta ja toimijoiden välisiä Sopimuksia aletaan valmistella Kulttuuria kaikille –palvelun/Savonlinnan kaupungin kulttuuritoimen/ Järjestöotalo Kolomosen /Kulttuuripalvelun tuottajien ja Sote-toimijoiden kesken.

Liitteet: kortti, esite, lehtijutut, kuvat.